

NEWSLETTER

Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci

Aktualne informacje – lipiec-wrzesień 2024

[Serdecznie Państwa zapraszamy na Oficjalny Profil Facebook Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci](#)

[XIII Ogólnopolski Zjazd PTGHiZD – Gdańsk 2026](#)

[Postępowanie w przypadku ciał obcych w przewodzie pokarmowym u dzieci kurs online przygotowany przez członków Grupy Roboczej ds. Endoskopii ESPGHAN Dostęp do kursu będzie bezpłatny do 11.11.2024 r.](#)

[10-cio lecie Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia UWM w Olsztynie](#)

[Symposium „Żywienie w Centrum”
15.11.2024 r. – Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa](#)

[Webinar PostESPGHAN 2024](#)

[Współpraca z ESPGHAN](#)

[KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW
XII Ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci
12-14.09.2024 r. – Olsztyn](#)

[Ogłoszenie Sekcji Alergii Pokarmowej PTGHiZD dotyczące refundacji produktów Bebilon Pepti 1 Syneo i Bebilon Pepti 2 Syneo.](#)

Wykaz wydarzeń naukowych i dydaktycznych

[Konferencje i szkolenia w Polsce](#)

[Konferencje i szkolenia na świecie](#)

Przegląd najważniejszych publikacji naukowych

Bezpieczeństwo ustekinumabu u dzieci z nieswoistymi zapaleniami jelit.

Grupa Porto opublikowała wyniki wskazujące na bezpieczeństwo ustekinumabu u dzieci z nieswoistymi zapaleniami jelit, które wcześniej były leczone innymi lekami biologicznymi. Normalizację wskaźników zapalnych po roku stwierdzono u ponad połowy z 58 dzieci. Terapia musiała być przerwana u 3 pacjentów.

Opublikowano również wyniki długoterminowego badania rozszerzonego UniStar, w którym oceniano skuteczność, bezpieczeństwo, immunogenność oraz farmakokinetykę ustekinumabu przez 240 tygodni u dzieci z umiarkowaną lub ciężką postacią choroby Crohna. W 48. tygodniu 41,2% pacjentów osiągnęło remisję kliniczną, u 29,2% pacjentów uzyskano normalizację stężenia CRP. Najczęstszymi działaniami niepożądanymi były infekcje i zaburzenia żołądkowo-jelitowe. Wyniki leczenia dzieci były ogólnie porównywalne do tych obserwowanych u dorosłych, zarówno pod względem skuteczności, jak i bezpieczeństwa.

[Cohen i wsp. Effectiveness and Safety of Ustekinumab in Pediatric Ulcerative Colitis: A Multi-center Retrospective Study from the Pediatric IBD Porto Group of ESPGHAN. Paediatr Drugs 2024.](#)

[Turner i wsp. Ustekinumab in paediatric patients with moderately to severely active Crohn's disease: UniStar study long-term extension results. JPGN 2024.](#)

Zmęczenie – wciąż niedoceniony objaw chorób wątroby.

Na łamach Journal of Hepatology Younossi i wsp. dokonali przeglądu danych na temat zmęczenia w przewlekłych chorobach wątroby (PSC, MASLD, WZW C) i jego wpływu na jakość życia. Autorzy zwrócili uwagę na złożoność problemu zmęczenia wynikającego z choroby, w tym zmęczenia obwodowego (np. nerwowo-mięśniowego) i ośrodkowego. Podkreślono, że w przeciwieństwie do MASLD i WZW C, obecne metody leczenia nie zmniejszają zmęczenia odczuwanego w pierwotnym stwardniającym zapaleniu dróg żółciowych.

[Younoussi i wsp. Assessment of fatigue and its impact in chronic liver disease. J Hepatol 2024.](#)

Analiza ekonomiczna badań przesiewowych w kierunku celiakii.

Badanie możliwych skutków ekonomicznych badań przesiewowych w kierunku celiakii u 3-letnich dzieci wykazało, że byłoby ono uzasadnione w warunkach holenderskiej opieki zdrowotnej. Do diagnostyki wykorzystane mogłyby zostać szybkie testy. Omawiana praca sugeruje, że badania przesiewowe byłyby lepszą ekonomicznie strategią niż badania u osób objawowych lub z innych grup ryzyka. Tymczasem, niejasności odnośnie przypadków bezobjawowych, aspektów etycznych i organizacyjnych mają istotny wpływ na postrzeganie badań przesiewowych w kierunku celiakii.

[Suasnabar i wsp. Long-Term Cost-Effectiveness of Case Finding and Mass Screening for Celiac Disease in Children. Gastroenterology 2024.](#)

Podskórny infliksymab w nieswoistych zapaleniach jelit.

Randomizowane badanie podskórnej formacji infliksymabu (CT-P13 SC) potwierdziło jego skuteczność i bezpieczeństwo w nieswoistych zapaleniach jelit. W chorobie Leśniowskiego-Crohna po 54 tygodniach remisję endoskopową stwierdzono u 51% osób z grupy badanej i 18% z grupy kontrolnej ($p < 0.0001$). Z kolei we wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego odsetek remisji klinicznej wynosił odpowiednio 43% i 21% ($p < 0.0001$). Choć badanie przeprowadzono wyłącznie u osób dorosłych, daje ono nadzieję na postępy w leczeniu pacjentów pediatrycznych.

[Hanauer i wsp. Subcutaneous Infliximab \(CT-P13 SC\) as Maintenance Therapy for Inflammatory Bowel Disease: Two Randomized Phase 3 Trials \(LIBERTY\). Gastroenterology 2024.](#)

Potencjalna choroba trzewna: między zanikiem kosmków a normalizacją serologii.

Analiza siedemnastu badań obejmujących ponad 1000 pacjentów z potencjalną chorobą trzewną wykazała, że w 1/3 przypadków w ciągu roku rozwijał się zanik kosmków, podczas gdy u innej 1/3 następowała normalizacja serologiczna. Natomiast odsetek pacjentów z objawami, którzy odnotowali ich zmniejszenie na diecie bezglutenowej, wyniósł 88%.

[Shiha i wsp. Clinical outcomes of potential coeliac disease: a systematic review and meta-analysis. Gut 2024.](#)

Związek atopowego zapalenia skóry z wzrastaniem.

Przegląd systematyczny nie wykazał bardzo ścisłego związku między występowaniem atopowego zapalenia skóry a wzrastaniem. Stwierdzono jednak, że AZS zaczynające się wcześniej i o większym nasileniu, szczególnie przy pogorszeniu jakości snu, może przekładać się na wolniejsze wzrastanie.

[Gerard i wsp. The association between atopic dermatitis and linear growth in children- a systematic review. Eur J Ped 2024.](#)

Eliminacja jednego alergenu pokarmowego w eozynofilowym zapaleniu przełyku.

W badaniu randomizowanym 63 dzieci (6-17 lat) z eozynofilowym zapaleniem przełyku wykazano, że eliminacja samego mleka przyniosła po okresie 12 tygodni podobne korzyści histologiczne, endoskopowe i w aspekcie jakości życia w porównaniu do eliminacji mleka, jaja kurzego, pszenicy i soi. Z diety zrezygnowało 11% z pierwszej grupy i 32% z drugiej grupy (diety bardziej restrykcyjnej).

[Kliwer i wsp. One-food versus 4-food elimination diet for pediatric eosinophilic esophagitis: A multisite randomized trial. JACI 2024.](#)

Mikrobiota w nieswoistych zapaleniach jelit: w stronę praktycznych zastosowań.

Badanie mikrobioty w niemal 6000 próbkach kału wykazało, że jest dzięki niemu możliwa identyfikacja pacjentów z nieswoistymi zapaleniami jelit (NZJ). Badania oparto o gatunki bakterii występujące w NZJ w różnych regionach geograficznych. Wartość diagnostyczna była większa niż kalprotektyny (AUC > 0.9). Opracowano i zwalidowano panel emulsyjny PCR (ddPCR – *digital droplet PCR*) umożliwiający

zastosowanie kliniczne. Można dodać, że w ostatnim kwartale opublikowane były też prace dotyczące znaczenia mikrobioty i występowania NZJ w rodzinie w kontekście ryzyka rozwoju tych chorób. Z tych prac przedstawiamy poniżej jedną.

Pacjenci często zadają pytanie o dziedziczenie nieswoistych zapaleń jelit. Ze względu na dużą rolę środowiska i ograniczony wpływ czynników genetycznych, odpowiedź na nie jest złożona. Lee i wsp. zaproponowali model obejmujący cechy demograficzne, biomarkery i mikrobiotę, aby przewidzieć ryzyko wystąpienia choroby Leśniowskiego-Crohna (ChLC). Tak złożony model pozwalał zidentyfikować ¼ pacjentów, którzy mieli 6-krotnie większe ryzyko rozwinięcia ChLC w porównaniu do pozostałych osób.

[Zheng i wsp. Noninvasive, microbiome-based diagnosis of inflammatory bowel disease. Nature Medicine 2024.](#)

[Lee i wsp. Development and Validation of an Integrative Risk Score for Future Risk of Crohn's Disease in Healthy First-Degree Relatives: A Multicentre Prospective Cohort Study. Gastroenterology 2024.](#)

Liraglutyd skuteczny w leczeniu otyłości u dzieci.

Do wielu danych na temat skuteczności agonistów receptora GLP-1 w leczeniu otyłości dołączyły dowody na skuteczność liraglutylu u dzieci w wieku 6-11 lat. Po 56 tygodniach od randomizacji wskaźnik masy ciała dzieci (BMI) otrzymujących lek był o 7% mniejszy niż w grupie kontrolnej. Oceniano również bezpieczeństwo interwencji.

[Fox i wsp. Liraglutide for Children 6 to <12 Years of Age with Obesity — A Randomized Trial. NEJM 2024.](#)

Warto nadmienić, że są postępy również w leczeniu niefarmakologicznym. Randomizowane badanie pediatryczne wykazało skuteczność interwencji dietetycznej. Efekt nie utrzymywał się po zakończeniu interwencji.

[Torstenson i wsp. Family meals on prescription as treatment for childhood obesity—a randomized controlled trial. Eur J Ped 2024.](#)

Wzrost spożycia słodkich napojów przez dzieci i młodzież w skali świata.

Spożycie napojów słodzonych cukrem przez dzieci i młodzież w skali świata wzrosło o 0,7 porcji (ok. 250 mL) tygodniowo w okresie 1990-2018. Według najbardziej aktualnych danych Polska uzyskała korzystniejszy wynik (poniżej 1,5 porcji tygodniowo) w porównaniu do Niemiec i Francji (1,5-3,5) oraz Wielkiej Brytanii (3,5-5,5). Największe spożycie odnotowano w krajach arabskich, Ameryce Środkowej i Południowej (11,5 porcji tygodniowo wśród osób w wieku 15-19 lat). Z danych wynika, że częstość spożywania takich napojów zwiększała się trzykrotnie między czwartym a piętnastym rokiem życia we wszystkich regionach z wyjątkiem Azji Południowej.

[Lara-Castor i wsp. Intake of sugar sweetened beverages among children and adolescents in 185 countries between 1990 and 2018: population based study. BMJ 2024.](#)

Stłuszczeniowe zapalenie wątroby związane z zaburzeniami metabolicznymi: rola zanieczyszczenia środowiska.

Badanie 293 dzieci ze stłuszczeniowym zapaleniem wątroby związanym z zaburzeniami metabolicznymi (MASH) i 142 dzieci z MASLD wykazało silny związek występowania MASH ze stężeniem substancji perfluoroalkilowanych, a w szczególności kwasu perfluoroheksanosulfonowego. W innym badaniu opublikowanym w ostatnim kwartale zwrócono uwagę na związek MASLD z zanieczyszczeniem powietrza (Journal of Hepatology).

[Jain i wsp. Environmental toxicants modulate disease severity in pediatric metabolic dysfunction-associated steatohepatitis. JPGN 2024.](#)

Współpraca z trudnym pacjentem – spojrzenie ESPGHAN.

Zespół członków ESPGHAN przeanalizował dostępną literaturę i zaproponował podejście, które ma minimalizować problemy związane z trudnościami komunikacyjnymi w opiece nad chorym dzieckiem. Zidentyfikowano czynniki ryzyka i zaproponowano takie rozwiązania, jak wczesna interwencja zmierzająca do minimalizacji konfliktu.

[Roggero i wsp. Conflict between parents, physicians, and healthcare professionals in medical decision-making: How to address it—A systematic review from the ESPGHAN Ethics Committee. JPGN 2024.](#)

Mniej laktozy w mieszankach mlecznych dla niemowląt.

Analiza danych ze Stanów Zjednoczonych wykazała, że w ostatnich 20 latach niemal dwukrotnie wzrosła częstość podawania niemowlętom mieszanek mlecznych zawierających co najmniej jeden cukier inny niż laktoza. Autorzy wyrazili niepewność odnośnie skutków tych zmian, a pracy towarzyszy odnoszący się do tej kwestii komentarz.

[DiMaggio i wsp. Infant consumption of 100% lactose-based and reduced lactose infant formula in the United States: Review of NHANES data from 1999 to 2020. JPGN 2024.](#)

Czynniki związane z nieleczeniem zakażenia *H. pylori*.

Analiza europejskiego rejestru dzieci z zakażeniem *H. pylori* (n=1165) wykazała, że leczenie eradykacyjne było rzadziej włączane u pacjentów z współwystępującymi chorobami przewodu pokarmowymi, takimi jak eozynofilowe zapalenie przełyku, nieswoiste zapalenia jelit i celiakia. Działo się tak niezależnie od występowania objawów, w tym alarmowych. Opisywane efekty były najsilniejsze w krajach o dużej częstości występowania zakażenia *H. pylori*. Można spekulować, że jest to związane z przypadkowym rozpoznaniem podczas wykonywania badań z innych wskazań (o czym mówi inna aktualna praca, Kotilea i wsp. – odnośnik poniżej).

Warto dodać, że we wrześniowym numerze JPGN ukazały się wytyczne ESPGHAN/NASPGHAN leczenia *H. pylori* (2023).

[Thi i wsp. Factors Associated With Decision to Treat or Not to Treat Helicobacter pylori Infection in Children: Data From the EuroPedHp Registry. Helicobacter 2024.](#)

[Kotilea i wsp. Helicobacter pylori infection found during upper endoscopy performed for the diagnosis of celiac, inflammatory bowel diseases, and eosinophilic esophagitis: A multicenter pediatric European study. Helicobacter 2024.](#)

[Homan i wsp. Updated joint ESPGHAN/NASPGHAN guidelines for management of Helicobacter pylori infection in children and adolescents \(2023\). JPGN 2024.](#)

KONTAKT:

Polskie Towarzystwo Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci
al. Dzieci Polskich 20
04-730 Warszawa
mail: Oddzial.Gastrologia@IPCZD.PL
tel.: 22 815 73 84
www.ptghizd.pl